

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadržni dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenica, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 9.

Sobota, 30. januarja 1932.

Leto VII.

Organi mednarodnega sporazumevanja.

Z razvitkom moderne tehnike in osebno modernega prometa so postali narodi popolnoma odvisni drug od drugega. Med nje je močno razdeljeno delo in ne morejo biti več drug brez drugega. Mnogo imajo skupnih, pa tudi prav mnogo spornih vprašanj. Vsakodnevni in trajni majhni ali večji spori med državami in med narodi nedvomno dokazujejo potrebo, da se o spornih razpravljajo in da obstoje v ta namen posebni organi. Če bi teh organov ne bilo, tedaj bi se iz cele vrste majhnih nasprotstev, ki bi jih bilo sicer mogoče poravnati, razvili veliki spopadi in končno vojna. Izpopolnitev organov za mednarodno sporazumevanje je torej življenska potreba vseh družabnih razredov neglede na razredna nasprotstva, ki obstoje med temi razredi. Zlasti je delavski razred zainteresiran, da taki organi za mednarodno sporazumevanje obstoje ter da se čim bolj razvijajo, ker je organizacija človeštva končni ideal delavskega razreda.

Med najhujše boljševiske zablode se mora prištevati stališče, da je treba delo Društva narodov ter izpopolnitev organizacije drugih organov za mednarodno sporazumevanje sabotirati. Toda boljševiska vlada je zaradi potrebe razmer že pred časom izpremenila svoje doktrinarno stališče ter redno pošilja svoje zastopnike na mednarodne sestance v Ženevo. Zakaj, res bi ne bilo nespametnejšega, kakor reči: dokler po vsem svetu ne bodo socialistične vlade, nam ni potrebno mednarodno sporazumevanje, marveč naj se vsak spor, ki bi se sicer mogel poravnati, reši z vojno. To je logično s stališča onih, ki pravijo, da bodo sužnji tem revolucionarnejši, čim slabše se jim godi. In vojna je najboljši pomoček, ki napravlja delavce nesrečne.

Temu stališču se ne moremo pridružiti. Nasprotno, mi se moramo prav zaradi interesov delavstva boriti proti vsakršni vojni in zahtevati izpopolnitev organov, ki preprečujejo vojne spopade. In če je vojna kriza in nesreča tudi prinesla nekaj političnega in gospodarskega napredka za delavce, se je to takoj zopet izgubilo, čim so se razmere izpremenile. Ali v vojni doprinešene žrtve se ne morejo več popraviti.

Povsem naravno je torej, da socialisti vseh dežel žele, da se čim bolj razvijajo vsi organi za mednarodno sporazumevanje ter da se jim da stalnost in oblast. Tako se pripravljajo postopoma pravna in politična organizacija človeštva. Res je, da ti organi, ker so pod pretežnim vplivom buržuaznih vlad, še nimajo dovolj moči. Dovolj moči nima niti Društvo narodov, ne mednarodno sodišče, ne mednarodni urad dela. Vse te ustanove se morajo boriti proti divjemu nacionalizmu in absolutni suverenosti držav, ki se sklicujejo na svojo večtisočletno zgodovino. Šele s prodiranjem širokih množic narodov v upravo držav in s čimvečjim pomenom delavskega razreda v posameznih državah se bo omogočilo pacificiranje sveta in solidna izvedba organov za mednarodno sporazumevanje.

Povsem je torej nasprotno tudi socialističnim naukom, če se ugovarja izvedbi teh organov za mednarodno sporazumevanje. Taki organi so Društvo narodov s svojimi ekonomskimi, pravnimi in socialnimi ustanovami kakor tudi komisija

Zahteve naših rudarjev.

Spomenica Zveze rudarjev Jugoslavije.

Predsedstvu vlade.

O priliki redne plenarne seje Zveze rudarjev Jugoslavije, ki se je vršila dne 24. jan. 1932 v Zagorju ob Savi, se je k 3. točki dnevnega reda »Položaj rudarskega delavstva« sprejela sledeča spomenica:

Plenarna seja ZRJ ugotavlja v pogledu stanja naše rudarske industrije in s tem v zvezi položaja rudarskega delavstva v državi sledeče:

Naša rudarska industrija zahteva, z ozirom na geološke in tehnične prilike, višjo uporabo fizične delovne sile. Na drugi strani pa zopet slabjša kvaliteta premoga samega in mednarodne trgovske pogodbe naše države omogočajo čim dalje večji uvoz inozemskega premoga, kateri izpodriva domačega na lastnem trgu. Poleg tega pa še pride v poštev vedno manjša uporaba v lastni industriji, vsled splošne gospodarske stagnacije.

Ta tri zgoraj navedena dejstva so v glavnem vzrok:

1. da se od našega rudarskega delavstva zahteva ne samo večja fizična storitev, da mora premmogokrat vsled tehnične zaostalosti obratov in ozkosrčnosti podjetnikov delati ob najneugodnejših delovnih prilikah, kar zdravstvene razmere prizadega delavstva ogroža do skrajnosti.

2. Da manjvrednost premoga in pa inozemska konkurenca silita rudarske podjetnike, da vedno hujše pritiskajo na znižavanje produkcijskih stroškov, v glavnem v breme delavskih plač.

3. Da se vsled splošne gospodarske krize, katero občuti tudi ostala industrija in železnice, zmanjšuje uporaba premoga; temu nasproti pa vedno večja storitev posameznega delavca povzroča kopičenje produkcije, kar ima za posledice velike redukcije delavstva in praznovanje

sihtov. To vse pa zopet ogroža zdravje in gospodarski obstoj rudarskega delavstva do skrajnosti.

Vsled zgoraj navedenega predlagamo:

a) da se z zakonom uredi minimalne plače rudarjev, tako da bodo zadoščale za zadostno preživljanje rudarja in njegove družine;

b) da se čimprej uzakoni pravilnik o Bratovskih skladnicah v skladu z interesi zavarovancev in obenem izvede zavarovanje rudarjev zoper brezposelnost;

c) da se v novi rudarski zakon vnesejo določbe, katere jamčijo za točno upoštevanje določb zakona o zaščiti delavcev, predvsem 8 urni delavnik z vračunanjem vhoda in izhoda. Da se vnesejo tudi določbe, katere bodo vsebovale izpopolnitev rudarsko-varstvenih predpisov, odgovarjajoče sodobnim tehničnim in delovnim prilikam, v zaščito zdravja in življenja rudarskega delavstva;

d) da se z zakonom ugotovi pravičnemu človeškemu preživljanju odgovarjajoč eksistenčni minimum, kateri naj bo potem osnova za pravilno odmero davka;

e) da se prepove vsako čezurno delo in dvojna zaposlitev, razen v slučaju potrebe, kakor to predvideva zakon;

f) da se svoboda združevanja delavstva v svobodnih strokovnih organizacijah v svrhu obrambe gospodarsko-socialnih interesov v smislu obstoječih zakonov sprovede v celi državi;

g) da se uredi mednarodne trgovske pogodbe in regulira potrebo uporabe premoga v državi, tako da bo predvsem prišla v poštev domača produkcija in bo s tem dana možnost večje zaposlitve domačega delavstva. V Zagorju, dne 24. jan. 1932.

Zveza rudarjev Jugoslavije
Zagorje ob Savi.

Avstrijska vlada odstopila.

Manjšinski kabinet dr. Buresha.

V sredo, dne 27. t. m. je podal kancler dr. Buresch demisijo avstrijske vlade. Kriza vlade je nastala zaradi desničarske opozicije v krščansko-socialni stranki, ki jo vodi prelat dr. Seipel. V Gradcu se je vršil tedni kongres krščansko-socialne stranke, katerega potek bo vplival na sestavo nove vlade. V ospredje se sili prelat dr. Seipel. »Arbeiter Zeitung« pravi, da je kriza sad Seiplovih intrig.

Dr. Buresch naj nikar ne misli, da bo vladal z manjšino, ki bi jo socialni demokrati smatrali za krščansko-socialno diktaturo. Dr. Seipel ne sme priti do diktature; uprli bi se ji socialni demokrati in vsi trezni elementi v državi. Tak poizkus bi razvnel notranje boje in spravil avstrijsko valuto v nevarnost. — Namen imajo, da izločijo dr. Schobra.

Grozne posledice nezaposlenosti v Nemčiji

6 milijonov nezaposlenih.

Število nezaposlenih je v Nemčiji naraslo na šest milijonov. V Nemčiji je zaposlenih mnogo inozemcev, morda več, kakor v katerikoli državi. Nemčija namerava nezaposlene inozemce, ki so ji v breme zaradi nezaposlenosti, izgnati iz države, kar je sicer razumljivo na težki položaj delavstva, vendar pa pomeni tak izgon za tisoče in tisoče delavstva grozovito tragedijo. Avstrijska vlada se sicer pogaja z Nemčijo v tej zadevi, vendar je malo upanja, da bi se zadeva dala ugodno rešiti.

Enako, kakor z avstrijskimi delavci, bo Nemčija nedvomno ravnala tudi z delavci drugih držav.

Generalni tajnik Društva narodov odstopi

ker ni edinosti med vodilnimi državami.

V pondeljek se je sestal v Ženevi svet Društva narodov. Društvo narodov ima težkoče, ker ni edinosti med državami. Deloma iz tega razloga hoče odstopiti generalni tajnik sir Erik Drummond, ki je po rodu Anglež. Ob tej priliki izraža Francija zopet željo, da naj bi prišel na to mesto človek, ki ne bo tako samostojen, kakor je bil Drummond, marveč naklonjen Franciji. Deloma pa je vzrok tudi kitajsko-japonska kriza. Države v Društvu narodov niso hotele odločevati v sporu zaradi ljubosumja in zaradi tega, ker žele, da dobi Japonska vpliv na Kitajskem, to je v Mandžuriji in Mongoliji, da ne bo prodirala Rusija proti jugu. Ogorčene so nad to politiko samo Zedinjene države.

Hindenburg bo zopet nemški predsedniški kandidat.

Hitler bo njegov konkurent.

Kancler Brüning se je posvetoval s strankami glede kandidature za predsednika nemške republike. Do soglasja še ni prišlo. Vendar je verjetno, da se večina odloči za Hindenburga. Socialni demokrati še niso dali nobene izjave, ker mora prej biti položaj v splošnem jasen. — Za Hitlerja se zavzema težka industrija.

Navdušenje za Schutzbund. V dunajskem okraju Favoriten se je vršila v pondeljek konferenca zaupnikov, kakih 500 po številu, ki so soglasno sklenili, da vsi korporativno pristopijo k Schutzbundu.

za evropsko sodelovanje in druge regionalne ustanove, kakor na primer organ za medsebojno sodelovanje in sporazumljenje balkanskih narodov. To poudarjamo zaradi tega, ker je na nekem predavanju centralne za delavsko izobrazbo v razgovoru bilo povedano temu nasprotno stališče, ki ni imelo razumevanja za socialistično politiko. Navedeno je bilo, na primer, da Društvu narodov ni uspelo, da prepreči nasilne vojne akcije Japonske in to naj pomeni, da Društvo narodov ni potrebno ter da socialisti ne bi smeli podpirati njega izpopolnitev, niti ne izpopolnitev drugih organov za mednarodno sporazumevanje.

Vprašamo samo, kateri organ je sploh toliko vsegamogočen, da ima vedno in brezpogojno uspeh? Ali je

morda delavska strokovna organizacija v stanu, da dobi vsako stavko in da prepreči vsakršno znižanje delavskih mezd ali podaljševanje delovnega časa? Naravno, da ni. Nekeč so anarhisti izvajali iz teh dejstev zaključek, da je akcija strokovnih organizacij nepotrebna in celo škodljiva. Dokler so, pravijo, kapitalisti močnejši, se delavci nimajo kaj z njimi sporazumevati. To sporazumevanje potop strokovnih organizacij samo korumpira delavce in zlasti voditelje organizacij.

Zato nipotrebna sindikalna, so rekli, ampak direktna del. akcija, ki bo takoj zrušila kapitaliste in izročila produkcijo v delavske roke. Mnogo časa je bilo treba, preden je minila ta anarhistična miselnost in dokler so strokovne organizacije

spoznale svojo bitnost. Če se ne morejo dobiti vse stavke, more se dobiti vsaj nekaj njih. Glavno je pač, da obstoja organ v rokah delavcev, ki stalno vpliva na delovni trg, kolikor je mogoče. Ta organ se postopoma krepi in postaja vedno močnejši. Prava pametna in revolucionarna politika je torej v organiziranju novega življenja.

Prav tako je bilo izpočetka z udejstvovanjem delavstva v političnem boju v državi. Zopet so anarhisti in drugi revolucionarni frazerji vstajali in govorili proti parlamentarni akciji. Kaj hočemo, so rekli, v parlamentu, ker tam ne moremo ne prepričati ne zmagati nad buržuazno vlado, pač pa s stikom z buržuazijo pomagamo ubijati revolucionarno energijo delavstva. Ustvarjajmo

torej velika delavska gibanja zunaj parlamenta, zakaj edino tako si bomo mogli osvojiti državo. Istotako je bilo treba dolgo časa, da je ta razdirajoča miselnost shlapela in da je v delavskih političnih strankah in v parlamentarnih predstavništvih pridrlo prepričanje, da je tu ustvariti trajni organ, ki bo vodil politiko delavske zaščite in za osvoboditev delavcev v državi. Socialistična politika vedno računa z razvojem, s postopnim izigravanjem in ne z vojnimi osvojevanjem.

Isto velja sedaj na novem polju udejstvovanja, na mednarodnem polju. Naša dolžnost je, ne, da bojkotiramo in da rušimo organe za mednarodno sporazumevanje, marveč nasprotno, da vanje prodremo, da jih podpiramo, da jih osvajamo, da jim damo potrebno moč in da jih tako napravimo sposobne za izvrševanje njih naloge, za preprečevanje vojne, za čim popolnejše organiziranje človeštva.

Glede na akcijo proti vojni se morejo organi za mednarodno sporazumevanje primerjati z gasilstvom. Zakaj, čeprav obstojajo gasilska društva, vendar se dogajajo požari. Ali morda pomeni to, da gasilna društva sploh niso potrebna, ker se ne prepreči vsak požar? In koliko požarov je pa vendarle pogašenih! Prav isto velja, kljub vsej slabosti danes, za Društvo narodov, ker gospodarijo v njem veliki imperialisti; zato se ni dalo preprečiti vojne na primer med Grčijo in Bolgarijo, med Grčijo in Italijo, med Poljsko in Litavsko, sami spopadi zaradi starih sovražnosti? In ali ne bi bilo, če bi Društvo narodov ne obstojalo, mnogo bolj nevarno, da se vmešajo v spopade med Kitajsko in Japonsko druge države? Če ne bi bilo, čeprav slabotne roke Društva narodov vmes, bi vse države na svojo roko posegle v vojno, ki bi postala s tem mnogo bolj nevarna. Tako se je pa ta vojna omejila na ožji krog in ostalemu svetu ni nevarna. Ali s časom se bo Društvo narodov razvilo z večjo udeležbo delegatov socialističnih vlad v njem, ko bo imelo na razpolago mednarodno vojsko in policijo, do česar nekoč pride, tedaj, to je naravno, se ne bo nihče predrznil, da se vojskuje na svojo roko. Danes so sredstva, s katerimi razpolaga Društvo narodov, samo moralnega značaja. To je prav tako kakor akcija slabotne strokovne organizacije, ki je omejena samo na intervencijo, ki jo izvede tajnik strokovne organizacije, da štiti interese članov. Želeti bi bilo, da bi imeli pripadniki socialističnega gibanja glede tega stališča jasno sliko in da ne bi nasedali popolnoma nesocialističnim pojmovanjem, ki se večkrat zanašajo od zunaj tudi v naše vrste.

(»Radničke Novine«, Beograd. — Po Ž. T.)

Hišni posestniki odklanjajo znižanje najemnin.

Kaj sedaj?

V sredo je bila zaključena v Beogradu anketa, ki je imela namen rešiti pereče stanovanjsko vprašanje, oziroma dati smernice, kako naj se omili to vnebovpijoče socialno zlo. Toda na anketi ni prišlo do jasnega sporazuma, ker so hišni posestniki absolutno nedostopni za vsako razpravo o tem vprašanju, če se jim občinski in banovinski davki ne znižajo.

Zastopniki najemnikov so zahtevali, da se znižajo najemnine vsaj za 30 odstotkov. Tako so zlasti zastopniki Delavskih zbornic poudarjali, da je treba pospeševati zidanje stanovanjskih hiš z javnimi sredstvi, da je treba graditi majhna, zdrava in cenena stanovanja, ker je velikih stanovanj že itak dovolj. Kazali so tudi na odstotek zaslužka, ki ga je najemnik plačal pred vojno od svojih prejemkov in na odstotek, ki ga plačuje sedaj. Najemna stanovanja je znašala pred vojno le 15 do 20 odstotkov zaslužka delavčevega, danes znaša do 50 odstotkov in več, kljub temu, da mezde ne znašajo povprečno niti 50 odstotkov predvojne paritete, dočim je cena stanovanj in lokalov daleč nad zlato pariteto. To je socialno zlo, to je socialni zločin!

Seveda je govoril na anketi tudi predsednik ljubljanskih hišnih posestnikov gospod Janez Frelj. Po-

vedal je, da so enosobna stanovanja v dravski banovini po 80 do 120 Din, dvosobna po 200 do 300 Din. Pa tudi v Ljubljani so poceni. Enosobna veljajo 200 do 300 Din, dvosobna 500 do 800 Din in trisobna 900 do 1300 Din. Pozabil pa je povedati, kakšna so ta stanovanja. Pobahal se je z elektriko, kanalizacijo in vodovodom. Te stvari so drage in zato se je tudi stanarina v starih hišah zenačila s stanarino v novih hišah. Tu je predsednik Frelj pozabil povedati, da je mnogo mnogo hišnih posestnikov več let sem dajalo modernizirati svoje hiše in stanovanja na stroške najemnikov.

Hišnim posestnikom je torej z »regulacijo« najemnin narasel v primeri s predvojnimi razmerami velik dobiček, najemnikom pa spričo mezdnih razmer socialna beda. Hišni posestniki imajo sedaj velik plus, najemniki pa še večji minus kakor pred vojno.

Na anketi je torej morala vlada opaziti objestnost hišnih posestnikov kljub temu, da trpe zaradi stanovanjske draginje delavci, nameščenci, uradniki in obrtniki. Sliko kontrastov in trme, ki v težki socialni krizi ni na mestu. Ministrstvo socialne politike bo moralo torej storiti nadaljnje ukrepe samostojno in na podlagi žalostne slike, ki jo je dobilo na anketi.

Trzavice v Španiji.

Revolucionarni poskusi v Seville.

V Seville so anarho-sindikalisti proglasili generalno stavko. Ves promet je ustavljen. Tovarne, trgovine in javni uradi so zaprti. Nad mestom krožijo vojna letala. Med stavkujočimi in žandarmerijo je na več krajih prišlo do spopadov in strelbe. Stavkujoči so poskušali zavzeti kaznilnico. Pred stolno cerkvijo čakajo pripravljene strojnice.

Iz Valencije poročajo o raznih delnih stavkah. Prizadevanja sindikalistov, da izvedejo generalno stavko, so bila brezuspešna. Stavkujoči so napadli cestno železnico, spravili so vozove iz remiz in so jih na tirih prekucnili. Več trgovin z orožjem so oplenili.

V Castel de Cambra so izgredniki zasedli rotovž in zažgali arhive. Polastili so se tudi neke smodnišnice. Proglasili so anarhistično komunio. V Alcoyu je proglašena generalna stavka. V Alicante je vlada poslala vojaške čete.

V Barceloni se generalni štrajk nadaljuje, vendar se običajni izgled mesta ni spremenil. Na univerzi je bilo več anarho-komunističnih dijakov aretiranih. Od oseb, ki so bile zadnje dni aretirane, je bilo 46 deportiranih.

Inozemstvo, ki ne pozna dobro španskih razmer, pripisuje vse te izgredne na rovaš ruskim komunistom, kar pa ni točno. Z Moskvo nimajo španski anarho-komunisti ničesar skupnega, temveč je to posebna ibersko-latinska specijaliteteta. V kolikor dobivajo podporo iz inozemstva, jo dobivajo največ iz latinske Amerike, kjer je anarho-sindikalizem, prenešen iz Španije, izredno razvit. Značilno v tem oziru je tudi dejstvo, da so vzporedno s Španijo izbruhnili poskusi anarhistične revolucije tudi v srednji Ameriki, zlasti v republikah Nicaragua in Handuras, kjer so tudi te dni prisiljene vladne čete, se več ali manj uspešno boriti z vstaji.

Izkoristite ugoden nakup ostankov v TEKSTILBAZARJU / Ostanki, meter po Din 6.—, Din 7.—, Din 8.—, Din 9.— in Din 10.—.

Henry Falk:

Tombola.

Gospod in gospa Hucheurjeva sta bila zakonca po načinu starih dobrih časov, zelo odličnih in hkrati malo-meščanskih nazorov. Zaradi neprestanih izgub v loteriji sta zapravila skoro vse svoje premoženje in le z vsakovrstnimi pritrgavanji v gospodinjstvu in pri drugih stvareh se jima je posrečilo obdržati svoj položaj v družbi.

Poleti sta se zakonca Hucheurjeva seznanila ob morju z gospodo Courinet. Nekaj časa sta se sicer izogibala znanju, toda ljubeznivost gospode Courinetove ju je nekako prisilila do bližjega poznanstva, čeprav jima njihov način življenja ni bil po godu.

Courinet in njegova žena sta bila »iz nič kaj postala«, kakor sta sama rada pripovedovala. Delala sta sijajne kupčije in sta se odslej na vso moč trudila, da bi dosegla stike z visokimi krogi.

Gospa Courinetova je torej rekla: »Ob priliki vas bom povabila na svoj dom v Parizu.«

Zakonca Hucheurjeva nista na to nič odgovorila, ko pa sta v zgodnji

zimski sezoni dobila od svojih poletnih znancev povabilo na veliko domačo veselico v Parizu, sta se le nerada odločila k posetu te zabave.

»E, kaj«, je dejal gospod Hucheur. »Greva, kakor se pač gre na maskarado. Neumnost teh ljudi nama bo v zabavo; k nam jih pa seveda ne bom nikdar vabil.«

»Niti njih, kaj šele koga drugega«, je pripomnila gospa z medlim nasmeškom in pri tem pomislila na svojo slabo založeno jedilno shrambo.

Courinetovi so sijajno okrasili sobe v svoji vili. Vsepovsod je bilo razkošno razsvetljeno, vse polno cvetic, godba, služabniki, gosja jetrna pasteta in šampanjec. Družba je bila precej raznovrstna, nikakor pa ne izbrana. Gostje so plesali, pili, jedli, se smejali in kričali.

Ko sta gostitelja Courinet zapazila med gosti zakonca Hucheurjeva, sta jima takoj vzradoščena hitela naproti.

»Kako lepo, da sta prišla! Upamo, da se ne bosta dolgočasila. Izvolita k buffetu in zahtevajta, kar se vama poljubi. Vse lahko dobita.«

Gospod in gospa Hucheurjeva sta prosila Courinetove, naj se zbog njih nikar preveč ne oškodujejo. S pre-

zirljivim nasmeškom na ustnah sta hodila med veselimi gosti, kakor po razstavi slabih umetniških slik.

Ob polnoči je stopil gospod Courinet na stol in zaklical: »Moje lepe dame in spoštovani gospodje! Sedaj pride atrakcija večera! Igrali bomo tombolo!«

Gostje so glasno vzklikali vsevprek.

»Nekoliko potrpljenja, prosim, še nisem končal; poslušajte moj domislek! Po navadi zadeneš pri tomboli stvari, ki jih marsikdo ne potrebuje. Zato mi je prišlo na misel, da si vi sami izberete dobitke, ki jih boste lahko veseli. Na kak način sem si jaz to zamislil, moje lepe dame in spoštovani gospodje? Torej: dobitki ne bodo različni predmeti, ampak pravi denar, vsote od sto frankov dalje. In za ta denar si boste lahko kupili, kar vas bo volja. Želim vsem skupaj mnogo sreče pri tomboli. Godba, zaigraj!«

Gostje so glasno ploskali in vzhičeni pritrdjevali, samo zakonca Hucheurjeva sta molčala.

On je tiho rekel ženi: »Denar! Denar za dobitke! Kako podlo! Ali ne čutiš, da oba zaslužita ostro grajo?!«

Stalinovi načrti za 1932.

Politični biro centralnega izvršnega odbora komunistične stranke v Rusiji je izdelal teze za 17. strankino konferenco glede poročila za 1931 in programa za 1932. Vrednost industrijske produkcije je proračunjena za 1932 na 27 milijard rubljev, to je, 21 odstotkov več kakor 1930. Od tega odpade na težko industrijo okoli 12 milijard. Cela vrsta industrijskih panog je dosegla petletni program v dveipol do treh letih. Vprašanje nezaposlenosti je likvidirano in števílo novonameščenih delavcev je znašalo 1931 okoli dva milijona; mezde so se zvišale za 16 odstotkov. Važno je, da so se ustanovili novi tehnični kadri. Učne zavode industrije je obiskovalo 1931 okoli 1,800.000 učenecv.

Novega kapitala se bo investiralo 1932 12 milijard rubljev, od tega 9,2 milijardi za težko industrijo. Surovega železa se namerava pridelati 9 milijonov ton, valjanega železa 6,7 milijonov in raznih vrst jekla 600.000 ton.

V svrhu izvršitve teh velikih nalog priporoča produkcijo po kvaliteti in kvantiteti neglede na osebno enakost in neglede na enakost mezd, največjo skrb za inženere in tehnike, tako stare kakor nove generacije, in spodbujanje njih iniciative.

Oton Braun — šestdesetletnik.

Dne 28. januarja t. l. je praznoval socialni demokrat, ministrski predsednik pruske deželne vlade Oton Braun svoj 60. rojstni dan.

Oton Braun je izšel iz delavskih vrst ter je dosegel veliko socialno-politično izobrazbo s svojo marljivostjo in resnostjo. Posebno važen je pri njem tudi bojeviti temperament ob najtreznejšem presojanju položaja in političnih problemov, in v veliki meri se ima Nemčija zahvaliti njemu, predsedniku pruske vlade, da se ni razvilo prekomerno nacionalno šarlatanstvo nemškega fašizma. Ko je bil dne 15. oktobra 1930 izvoljen za ministrskega predsednika, je ponosno rekel svojim sovražnikom, ki so mu očitali, da sedi na ministrskem stolu kakor pilepljen:

»Ne da bi se hotel bahati, vendar menim, da ravno to, ker sem tako dolgo »pilepljen« na svojem sedežu, je bilo v korist pruskemu in nemškemu ljudstvu. Zakaj, če bi bili mi v Prusiji, največji nemški deželi, imeli neprestano vsak hip vladno krizo, kakor je bilo to pri državni vladi, potem bi morda bilo z našim pruskim in nemškim gospodarstvom še mnogo hušje.«

In res se je nemška vlada ozirala pogostoma na socialnega demokrata Brauna, Severinga in druge.

»Seveda! Kaj torej nameravaš storiti?«

»Popolnoma enostavno: svoj dobiček — če bom namreč kaj zadel — vpriči vseh ljudi takoj razdelim med služinčad in natakraje.«

»Imenitno«, je soglašala gospa Hucheurjeva s soprogom. »Ze vnaprej se veselim, kako bo osmešena ta svojat!«

»Prosim, pozor! Pristopite bližje k tomboli!«

Na mizi so ležale zapečatenene kuverte, vsaka je imela svojo številko. Gospod de Courinet je vzela torbico, v kateri je bilo toliko števil, kolikor je bilo kuvert na mizi. In tombola se je pričela. Vsak izmed navzočih je potegnil številko. Courinet je klical izvlečene številke, vsakokrat segel na mizo in podal zapečateno kuvert do dotičniku; ta jo je seveda takoj odprl. Vse križem je bilo slišati: »V moji kuverti je dvesto frankov!« — »V moji pa sto!« — »Jaz sem pa dobil tristo!«

»St. 99.« je zaklical Courinet. »To imam jaz!« je dejal gospod Hucheur in stopil z neko dostojanstveno blaziranostjo k mizi. Courinet mu je izročil kuverto. Le Hucheur

Doma in po svetu.

Narodna skupščina v Beogradu razpravlja te dni v adresni debati o nalogah, ki jih ima nova skupščina in senat.

Banovinski svet dravske banovine je sklican na drugo sejo dne 8. februarja t. l. Na seji se bo obravnavala banovinski proračun.

Protí odpravi žitnega monopola. V Beogradu so imeli te dni agronomi posebno anketo glede žitnega monopola, ki se v številkih ni obnesel. Anketa agronomov pa je zavzela stališče, da je treba monopol ohraniti in izpopolniti. Sprejeta je bila resolucija, ki pravi, da monopol lahko regulira cene žitu v prid kmetiškimu narodu, ki je v veliki večini v državi.

Volitve obratnih zaupnikov. Te dni so se vršile volitve obratnih zaupnikov. Danes so bile zaključene. Po zanesljivih informacijah, so bili pri volitvah izvoljeni v ogromni večini kandidati naših svobodnih strokovnih organizacij. Tupatam se je skušalo izvajati pritisk, vendar je delavstvo skoro povsod ostalo trdno in volilo po svojem prepričanju in po svojih interesih.

Usmrtilcev v Beogradu. V torek je bil na dvorišču mestne uprave v Beogradu usmrčen Caharije Janičević. Obsojen je bil na smrt po zakonu o zaščiti države, ker je hotel pričetkom meseca junija 1931 po naročilu šefa macedonske revolucionarne organizacije Kurteva na jugoslovanskem ozemlju razdreti s peklenkim strojem most na železnici Banja-Prboj. Obsojenec je bil po poklicu zidar in šele 30 let star, sicer pa bolgarski državljani.

V Rumuniji morajo imeti veliko denarno krizo. Rumunija namreč dolguje svojim upokojencem za minulo leto 203 milijone lejev na pokojninah. Druge obveze iz lanskega leta, ki jih Rumunija še ni plačala, pa znašajo 3 milijarde lejev. — Ravno te dni je pa rumunska narodna banka dobila v Franciji 250 milijonov francoskih frankov kredita, ter država še posebej 100 milijonov. — Kako se bo Rumunija sanirala s samimi posojili, ne vemo.

Štiri samomore so izvršili tekom treh dni avstrijski vojaki v Linzu. Najbrž pod krščansko-socialnim vojnim ministrom Vauginom ni ravno prijetno služiti.

Oskar Maria Graf, bavarski delavski pisatelj, prireja te dni na Dunaju v delavskih kulturnih društvi recitacije iz svojih del in zanje mnogo priznanja. Spisal je mnogo knjig iz bavarskega kmečkega življenja kakor »Bayerisches Lesebüchlein« in »Finsternis«, ter iz življenja monakovskih delavcev, med njimi najpomembnejše »Wir sind Gefangene« in »Wunderbare Menschen«. Po poklicu je pek.

jo je odprl in že hotel storiti, kar je bil preje svoji ženi povedal. Toda nenadoma so se mu začele tresiti roke, povsile je glavo in stopil od mize.

»Ah, kakšno presenečenje! Gospod Hucheur je zadel največji dobitek. Ljubi prijatelj, prosim, povejte sami mojim cenjenim gostom...«

In gospod Le Houcheur ni mogel drugače, kakor da je glasno izpregovoril:

»Deset tisoč frankov!«

Ko sta se zakonca Hucheurjeva pol ure po tem dogodku peljala z izvoščkom proti domu, je on rekel ženi: »No, kaj takega! Res, očarljiva ideja, ta tombola! Kaj praviš k temu, ljuba ženica? Ampak mislim, da bi bil moral služabništvu dati imenitno napitnino...?«

»Kaj si nor! Courinetovi služabniki ravno na tvoja darila čakajo, kajpada...«

»Toda, dušica, sprva sem vendar mislil...«

»... naše prijatelje primerno podučiti, kaj ne? Vem, vem, moj dragi! Toda to bi bilo silno bedasto! In naposled, veš, saj niso tako napačni ti ljudje...«

Tudi avstrijski delavci se morajo izseliti iz Nemčije. Zadni čas prihajajo iz Nemčije preko Passaua v Avstrijo transporti avstrijskih delavcev, povečini rudarjev, ki nimajo v Nemčiji več dela. Večina je brez vsakih sredstev in pridejo v breme občin.

Na Dunaju se bodo vršile splošne občinske in obnem deželne volitve. Čas za vlaganje reklamacij je do 31. januarja. Socijalni demokrati se že pripravljajo za volilni boj. **Število brezposelnih znaša v Nemčiji že šest milijonov.**

Evangeljska centralna banka v Berlinu je ustavila izplačila.

Rusko-poljska pogodba sklenjena. Rusko-poljska pogodba je pravzaprav vojni pakt, po katerem državi druga druga ne bosta napadli. Po sklepu te pogodbe je izjavil Litvinov, da namerava skleniti Rusija enake pogodbe tudi z Rumunijo in baltičskimi državami. Z Rumunijo se Rusija ne more sporazumeti, ker Rumunija zahteva, da Rusija prizna aneksijo Besarabije po Rumuniji.

Angleška podmornica se je potopila. Angleška podmornica se je na vaji potopila. Z njo je utonilo 55 oseb. Moderna podmornica, ki je lahko ostala pod vodo 48 ur in imela 1450 ton prostornine. Druga enaka podmornica se je potopila že 1925 s posadko 66 mož. Podmornice so torej jako nevarno vojno orožje.

Dr. Marion Phillips, tajnica angleške delavske stranke, je umrla v starosti 51 let.

Železniški atentat v Indiji. Na progi Kalkuta—Benares so neznani storilci na nekem mestu odstranili tračnice, radi česar je iztiral osebni vlak in je bilo več oseb ranjenih.

Japonci umaknejo svoje čete iz Mandžurije (?). Kakor poroča japonsko ministrstvo, je cesar radi novega položaja, ki je nastal po odhodu kitajskega vojaštva dovolil, da se japonske čete umaknejo iz Mandžurije.

Brata je zaklal. V Birkah, na Gradiščanskem sta se dva kmečka brata že dalj časa sovražila in sta se nekoga dne zopet hudo sprla, ker je mlajši starejšemu očital lenuharenje. Ponoči se je starejši splazil k ležišču mlajšega in mu je s kuhinjskim nožem prerezal vrat.

Rudniška eksplozija. V rudniku Rhonda v Južnem Walesu so eksplodirali jamski plini in ubili štiri rudarje, 30 jih je pa zasulo. Od teh so 20 rešili, ostali so se medtem že najbrž zadušili.

Župnika je obklal slaboumni hlapec. Hubert Lobner pri Sv. Walburgi na Koroškem. Ob nekem živčnem napadu, ko je pričel razgrajati, ga je župnik, Ivan Kokošinek, hotel pomiriti, a se je hlapec vrgel nanj z nožem in mu zadal 32 vbodov. Tudi delavca Jörga, ki je prišel župniku na pomoč, je smrtonojevno obklal. Nato je šel z odprtih nožem na cesto in je hotel planiti nad skupino otrok, ki se je vračala iz šole, a ga je nekaj možkih komaj zadržalo. Niso ga mogli ukrotiti drugače, kakor da je moral nekdo izstreliti blaznežu v nože lovski naboj.

Naročniki, pozor!

Današnji številki smo priložili poštne položnice ter prosimo vse one p. n. naročnike, ki so v zaostanku z naročnino, da isto nemudoma poravnajo, ker le na ta način bomo v stanu, naš list vzdrževati in ga tudi redno dostavljati. — Vse one pa, ki so naročnino že poravnali, prosimo, da si poštne položnice shranijo in jih porabijo prihodnjč. — Uprava.

Težka industrija še podpira Hitlerja.

Fašizem in kapitalizem roko v roki.

Dne 26. t. m. je Hitler govoril v Düsseldorfu na zborovanju zahodnonemških industrijcev in voditeljev industrije, kjer jim je v enournem govoru razjasnjeval svojo politiko. Končno je obljubil, da ostane zvest politik industrialjcev, ki so mu ponovno obljubili denarno podporo. Prej so namreč hoteli to podporo ustaviti, češ, da je Hitlerjeva stranka premalo radikalna. Zborovanje je bilo strogo zaupno.

Maribor.

Ogabne kreature. V zadnjih letih se gotovi temni elementi kaj radi poslužujejo denuncijantstva proti svojim nasprotnikom. Tudi v Mariboru se je moralo sodišče že ponovno baviti s takimi slučajji, ki so se pokazali kot plod osebnega sovraštva. Pred več meseci se je, kakor znano, vršila razprava proti 7 železničarjem, ki so bili po nekem Pečniku ovadeni, da so vršili komunistično propagando. Tekom razprave pa se je izkazalo, da so bili popolnoma nedolžni ter da jih je Pečnik ovadil iz koristolovstva. Vsi omenjeni delavci so izgubili na železnici službo ter se še danes nahajajo s svojimi družinami v veliki bedi. Kakor poroča »Mariborer Zeitung« z dne 29. t. m., so te dni zopet zasledili takšno umazano dejanje. V nekem osebne vlaku, ki je dospel iz Avstrije, so našli finančni organi in obmejna policija zavoj, ki je bil naslovljen na nekega sprevodnika v. p. Franceta S., Maribor, Majstrova ul. št. 19. V zavozu se je nahajalo pismo ter dva izvoda komunistične »Rote Fahne«, ki izhaja v Berlinu. V pismu je anonimni pošiljatelj navedel, da bo sledilo še več pošiljk, ki jih naj naslovnik zopet previdno razpošlje. Najdeni zavoj je policija zaplenila, pri naslovniku pa je izvršila hišno preiskavo, pri kateri pa se ni našlo ničesar obremenilnega; kljub temu je moral Franc S. v policijske zapore, kjer je ostal 2 dni. Pri zaslišanju so osumljencu pokazali omenjeno pismo, ki je nato takoj spoznal pisavo pošiljatelja, Jožefa Rožeta, iz Pobrežja, ki se bavi s prekupčevanjem sadja. Naslednji dan so aretirali tudi Rožeta, ki je končno priznal, da je naslovil pošiljko na Franca S., ker sta bila skregana. Rože se je mudil v Gradcu, kjer je kupil pri nas zabranjeni časopis »Die rote Fahne«, priložil zaplenjeno anonimno pismo ter na pisemski ovoj napisal naslov Franca S. Pri izstopu na glavnem kolodvoru je pustil namenoma pošiljko v železniškem vagonu, zato da bi postala oblast pozornost. Radi svojega zlobnega namena se bo moral Rože zagovarjati pred sodiščem in bi bilo le želeži, da ga sodišče strogo kaznuje. Tako ovadustvo, ki na eni strani zavaja oblast, na drugi strani pa upropačča ovadene, se bo moralo temeljito iztrebiti.

Za pomožno akcijo. Že svoječasno smo v našem listu poročali, da je neki, sicer pobožni hišni lastnik, ki ima mnogo stanovanjskih hiš, daroval za pomožno akcijo samo 10 Din. Njegov najemnik, kronski upokojenec, pa je povedal nabiralcu darov, da skozi več mesecev rad daruje od svoje skromne pokojnine tudi po 10.— mesečno. Pa tudi tuja tekstilna industrija v Mariboru, ki kakor znano uživa v naši državi visoko carinsko zaščito, se je kaj slabo odzvala pozivu mestnega načelstva. Tako je znana trvdka Doctor in drug. Lastinomeca dr. Zuckerja, darovala komaj 15.000 Din pomožni akciji. Vodstvo tovarne pa je že par dni nato znižalo plače delavstvu, ki je zaposleno v sukarni (Spullerei), za 10 do 15 odstotkov; tako bodo morali že itak skrajno nízko plačani delavci darovati znesek neposredno povrnti tovarnarju. Lastnik tovarne Doctor in drug je baje tudi upravni svetnik znane dunajske banke »Kreditanstalt«.

Z ozirom na pritožbe, da se niso po vseh hišah pobirale za Pomožno akcijo stare obleke in obutev kakor tudi denarni prispevki, naproša mestno načelstvo vse meščane, ki so se pri zbirkci pomotoma prezrli, da darove, namenjene Pomožni akciji, izročijo neposredno mestnemu načelstvu in sicer gotovino mestni blagajni, Slomškov trg št. 11, naravnalje pa socialno-političnemu uradu Rotovski trg št. 9.

Dr. Alfred Adler v Mariboru. Svetovnoznani učenjak prof. dr. Alfred Adler iz Dunaja, ustanovitelj individualne psihologije, pride v soboto, 30. t. m., tudi v Maribor, kjer zaključí svoje turnejo po Jugoslaviji. Zagreb ga je sprejel triumfalno in so njegova predavanja sijajno uspeša. Individualna psihologija hoče človeštvu pomagati s pravilno vzgojo in s spoznavanjem samega sebe. Zato ni dvoma, da bodo Adlerjeva predavanja nudila mnogo koristnega vsakomur, ki ima opravka z vzgojo. Predavanja bodo v nemščini, in sicer v soboto ob 20. uri v kazinski dvorani in v nedeljo ob 10. uri za učiteljstvo. — Vstopnina je kljub velikim stroškom, ki jih ima Pedagoška centrala, zmerna. Našemu delavstvu priporočamo obilen obisk tega edinega vzgojeslovnega predavanja!

Prekinjen električni tok. Minuli četrtek je elektrarna Fala zjutraj zopet za nekaj ur prekinila električni tok, ker se je pred turbine naplavilo veliko ledenih plošč. V sled te prekinitve so v Mariboru in okolici počivali skoro vsi tovarniški obrati. Motnja je nastala vsled tega tudi pri mestnem vodovodu. Ker sesalke niso delovale, je voda

Cena: Majhne steklenice Din 10.—, srednje steklenice Din 26.—, velike steklenice Din 52.—. Dobiva se povsod.

tekla le v pritličjih, pa še tam brez vsakega pritiska. V sled prekinitve obratovanja so bili številni delavci zopet občutno prikrajšani pri svojih mezdah.

Blagoslovitev skakalnice. Kakor poročajo listi, se bo v nedeljo, dne 7. februarja, vršilo blagoslovljenje nove smučarske skakalnice pri strelišču. Ker je snega že itak zmanjkalo, bi bilo morda umestno, da se preloži otvoritev kar do poletja.

Pridobinski davčni zavezanci se opozarjajo, da poteče rok za vlaganje pridobinskih davčnih prijav in prijav za pavšaliran davek na poslovni promet dne 5. februarja t. l. in rok za vlaganje letnih prijav za davek na poslovni promet knjigašev pa 31. januarja 1932.

Mariborsko gledališče. Sobota, 30. januarja, ob 20. uri: »Viktorija in njen huzar.« Ab. D. — Nedelja, 31. januarja, ob 15. uri: »Ženitev.« Znižane cene. Zadnjč. — Ob 20. uri: »Zemlja smehljaja.« — V soboto, 30. t. m., se ponovi izvrstna Abrahamova opereta »Viktorija in njen huzar.« — S splošnim zanimanjem se pričakuje krstna predstava Golouhove politične satire »Grotoska sedanosti«, ki bo v kratkem. Režira J. Kovič, novo scenerijo je naslikal gled. slikar Ussar.

Tatvina koles. V sredo, dne 27. t. m. je bilo zopet ukradenih dvoje koles iz veže tuk. ekspoziture OUZD. Storilec se ni izsleden.

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

SREČKE SO DOSPELE! Štajerska hranilnica na Slomškovem trgu 6 opozarja sodruge na to.

Opozorilo staršem! Kupujte za svojo deco sedaj za šolo samo pri nas na Slomškovem trgu 6!

Šiška pri Ljubljani.

Mladinska akademija in delo »Svobode« v Šiški sploh. Spodnja Šiška ali danes že Ljubljana VII. je proletarski mestni del Ljubljane; zlasti železničarjev je vse polno v Šiški in tudi drugih delavcev ne manjka. Šišenski mestni del ima že staro »Svobodo«. Šišenska »Svoboda« je doživljala zlasti po prevrtu kar redno dobo prosperitete in dobo depresije, dobo lepega in živahnega delovanja in dobo spanja. Morda bodo ti pojavi zdaj prenehali: saj podružnica že dlišo dobo lepo deluje in »prosperiteta« je ugodna. Zlasti zadnja sezona. Zdad delujejo zlasti predavateljski, dramatični, mladinski in glasbeni odsek. **Predavateljski odsek** je priredil zdaj že celo vrsto predavanj: »Od govorečega kama do potujoče knjige« (predaval s. Angelo Cerkenik), »Nastanek in razvoj življenja in stvarstva« (s. dr. Henrik Tuma), »O tuberkulozi« (dr. Ivan Pirc), »O Japonski« (s. Ivan Vuk), »V črno zapadno Afriko« (s. Cvetko Kristan), »O alkoholizmu I.« (Lovro Puhar), »Vzroki gospodarske krize« (s. France Kobler), »O alkoholizmu II.« (Lovro Puhar), »Nova industrijska revolucija« (s. Cvetko Kristan) in »Čudesa vsemirja« (s. Milan Udovč). Torej deset predavanj. Predavanji »O telesni kulturi in delavskem sportu« ter o »Kmečkih puntih« se žal nista mogli vršiti, pa tudi predavanje »O nastanku in razvoju življenja« se prvič ni moglo vršiti. S predavanjem »O čudesih vsemirja« bo za letošnje sezono zaključeno predavateljsko delo. Prepričani smo, da bo marsikdo pogrešal ta predavanja ob petkih zvečer, ki so postala zelo priljubljena in jih je stalno obiskovalo 50—100 oseb, povprečno 75. Prihodnje sezono bo treba s tem prosvetnim delom med našim delavstvom nadaljevati. — **Dramatični odsek** tudi pridno deluje. Za Silvestrovo je priredil burko »Trije tički«, 16. t. m. pa je uprizoril z velikim uspehom komedijo: »Trije vaški svetniki«. Predstave so zelo obiskane in je dvorana premahna. »Tri vaške svetnike« bo treba ponoviti, pridni sodrugi iz dramatičnega odseka pa študirajo že nove stvari. Sem spada tudi recitacijski zbor, ki pridno vadi. Na Silvestrovo je nastopil z Župančičevimi »Zebljariji«. — Celjska »Svoboda« tekmuje z njim v prvenstvu radi nastopa. Da bi raje ta dva zbora tekmovala med seboj v prvenstvu radi znanja, dovršenosti in popolnosti. — **Mladinski odsek** skuša razveseliti naše najmlajše.

Najfinejši rum
na debelo!

Brandy
in vse vrste likerjev itd.

Pristna slivovka
na drobno!

Jakob Perhavec, Maribor, Gosposka ulica šte. 9
Telefon šte. 25-80 - Izdelovanje likerjev, desertnih vin in sirupa.

ki naj tvorijo naraščaj »Svobode«. Na Miklavža je bila prva prireditelj z deklamacijami, na Silvestrovo so nam malčki deklamirali pesmi Klopčiča in Klemenčiča, na zadnjem predavanju o »Novi industrijski revoluciji« nas je uvedel v pojme tega predavanja mali Lojze s pesmijo »Križa« od Katke Zupančičeve iz Chicaga. In v soboto 30. t. m. imamo akademijo. To je lepo delo v kratkem času. Miklavža smo imeli pa tudi za odrasle. — Glasbeni odsek tvori zaenkrat šramel, ki kratkocasi pri raznih prireditvah (Silvestrovo, igre) navzoče. Ali iz tega šramla postane sčasoma še vse kaj boljšega. — Pa še marsikaj se pripravlja. Vendar bi iz vsega ne bilo dosti, ako bi ne zainteresirali za vse mladine. Zgoraj smo poročali o delu mladinskega odseka, zdaj-le pa vabimo vse na mladinsko akademijo, ki se bo vršila v soboto, 30. t. m., ob 6. (18.) uri zvečer v Zadrugnem domu v Šiški. Spored bo zelo zanimiv in mnogovrsten: 1. Dve filmski predavanji, eno poučno (O kaljenju in oplojenju, o arabskih ženah, kako živi podlasica, o živalih z otoka Jave, v zrakoplovu) in drugo zabavno (O modrem kuncu in njegovi pustolovščini). 2. Sledile bodo deklamacije naših malčkov Ivica, Martine, Vide, Saše, Maruše in Lojzeta, ki nam bodo deklamirali pesmi Mileta Klopčiča, Antona Aškerca, Simona Jenka, Toneta Čufarja, Vlada Klemenčiča, Katke Zupančičeve, Otona Zupančiča in drugih. Tudi pravljice bo pripovedovala mlada sodružica in kot 3. točka bo petje malega Ladota Krušiča iz Trnovca, ki bo zapel sledeče pesmi: a) v jesenskem vrtu, b) Prošli časi, c) Kje dom je moj, d) Pesem kuharja. Seveda tudi naš šramel ne bo manjkal. Vse sodruge in sodružice, prijatelje in znance vabimo, naj privedejo na to otroško akademijo svoje malčke, da bodo vsi deležni razvedrila in pouka, ki jim ga naša »Svoboda« nudi. Saj bo —

kakor pri vseh naših prireditvah — vstop prost in bomo pobirali samo prostovoljne prispevke. Zabava bo pa velika, zato vsi vkup. Kličemo Vam: Na svidenje! Družnost!

Trbovlje.

Redni občni zbor podružnice Zveze rudarjev Jugoslavije se vrši dne 14. febr. 1932 ob 9. uri dopoldne v prostorih »Delavskega doma«. — Dolžnost slehernega strokovno organiziranega člana je, da se občnega zbora udeleži. — Odbor.

Zahvala. Spodaj podpisana se najiskreneje zahvaljujem vsem darovalcem Drobilnika 2. in Žičnice Neža-Plesko-Retje za darovani venec na krsto mojega ponesrečenega moža, ter meni nakazano podporo v znesku Din 125.—. Marija Eberlinc, Trbovlje I., Retje 118.

Ptuj.

Plače znižujejo. Pavel Pirich, tovarna usnja, je reducirala tekem dveh mesecev delavske plače za 20 odstotkov, kar je veliki udarec za vse tiste delavce, ki ne posedujejo ničesar. Delavci pa dosedaj še niso sprevideli, kako potrebna bi jim bila strokovna organizacija, da bi jih ščitila. Delavec.

Delavski protestni shod. Svobodne strokovne organizacije sklicujejo javen shod za nedeljo, dne 7. februarja 1932 z dnevnim redom: Pomoč brezposelnim in znižanje stanovanjskih najemnin. Delavci, delavke, nameščenstvo, agitirajte za obilno udeležbo na shodu.

Studenci pri Mariboru

Pevski odsek »Svobode« iz Ptuja priredi pevski koncert v soboto, dne 30. januarja 1932 ob pol 8. uri zvečer v društveni dvorani gosp. Iv. Mraza. Na ta koncert vabimo vse sodruge in sodružice iz Studencev, Maribora in okolice in pričakujemo, da se bodo te delavske prireditve udeležili polnoštevilno.

Senovo - Rajhenburg.

Dopisnik »Jutra« iz Senovega pri Rajhenburgu je priobčil v št. 20 z dne 24. t. m. pod rubriko »Iz življenja na deželi« tendenčno vest, čes da vzdržujejo Delavsko godbo razen delavstva tudi nameščenci rudnika »Reštajns«. To je absolutno neresnično in je vest vzbudila pri rudarjih mnogo dvotipov, čes vendar se dobe še stakšni« gospodje, ki so dostopni za »socializacijo«, ce jim to tako prija. Delavsko godbo vzdržuje II. rudarska skupina, torej delavstvo rudnika »Reštajns«. Resnici na ljubo povemo, da tukajšnja društva od prvega do zadnjega prezirajo »Delavsko godbo« in pri njihovih prireditvah kličejo tuje godbe. Mi se temu postopanju ne čudimo in ne vemo, čemu se je ta razboriti »Morice« spodtaknil nad idealnim prizadevanjem delavstva na kulturnem polju? Bolje bi bilo za njega, da se briga izključno za svoj poklic, delavstvo pa pusti pri miru ravno tako, kot ga je pustil takrat, ko je delavstvo blodilo v temi. Dokler ni sprevidelo, da le izobraženo delavstvo predstavlja v družbi enakovrednega člana. Glasom pravil Delavske godbe po §§ 1, 2, 3

in 11, je godba samoupravni pododsek »Svobode« in jo upravlja s predsednikom II. rudarske skupine odbor »Svobode«. V slučaju prenehanja godbe, preide ves arhiv in instrumenti v varstvo zadruga »Delavski dom« na Senovem, za toliko časa, dokler se ne ustanovi nova godba s istimi cilji in nameni, ki so označeni v pravilih.

O božičnici in še kaj. Med ostalim poroča dopisnik »Jutra«, da je bila božičnica na Senovem in da se je ob tej priliki obdarovalo okoli 500 otrok, »in da dolgujemo v prvi vrsti zahvalo g. županu, ki je te otroke obdaril«. »Delavska Politika« je v št. 101 l. l. prinesla dopis, da je občinski odbor dne 8. decembra 1931 na svoji seji sklenil votirati 5000 Din za obdarovanje siromašnih otrok, 10.000 Din, kolikor nam je znano, je prispeval krajni šolski odbor. Ostanek za ca. 3800 Din, pa ne vemo, kdo ga bo kriš? — Dopisnik se s tem svojim pisarjenjem prav gotovo ni »prikupil« g. županu, kajti mi ga poznamo, da on ve, da tudi Škoberne ni postavil občanom šole, temveč, da se je zgradila na račun ljudstva in da jo bo tudi ljudstvo moralo plačati. Ker je ta čislani dopisnik v celem svojem dopisu skrajno pomanjkljiv in ni napisal vseh novic, ki se na Senovem včasih dogajajo, si ga dovoljujemo prav vljudno naprositi, da bi blagovolil recimo v »Jutru« ali kjer bi že bilo, javnosti sporočiti, kdo je bil oni gospod iz Senovega, ki je šel o priliki gostovanja »Svobode« v Sevnico brezuspešno spletkarit, da pa je kljub temu tako pogorel, kakor se to spodobi denuncijantu?! Da se je pa »Svoboda« kljub intrigam »Morice« v Sevnici »odrezala«, naj si izvolijo prečitati vsi »zavirači« napredka, kritiko »Jutra« v noveletni izdaji, kjer poroča o moralnem efektu »Svobode« pod rubriko »Iz življenja na deželi«. Srečni in veseli smo, da gotovi krog inteligence in nevoščljiv kulturnemu vstajanju delavstva! Zdi se nam, ce se ne motimo, da stoji neke v šolskem katekizmu zapisano: »Kdor se povišuje, bo ponižan!« Finis coronat opus!

Delavski oder »Svobode« vprizori v nedeljo, dne 7. februarja t. l., ob 16. uri popoldne v šolski dvorani na Senovem Maks Realovo in M. Fernerjevo komedijo »Trije vaški svetniki«. Sodeluje Delavska godba. Delavstvo in ostalo občinstvo vljudno vabljeni! Odbor.

PREJE
~~240~~

SEDAJ
192.—

TIVAR
DOMAČI IZDELEK

VSE OBLEKE
NAŠIH PRODAJALNAH
DO 6 FEBRUARJA
ZA 20% CENEJE!

STAVBENA, KONZUMNA IN GOSTILNIŠKA ZADRUGA
„DELAVSKI DOM“
V TRBOVLJAH R. Z. Z. O. Z.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po čistih 7% od dne vloge do dne dviga. Ima 3 delavske domove, 2 v Trbovljah, kakor tudi 3 prodajalne in 2 gostilni v Trbovljah in I prodajalno in gostilno v Senovem pri Rajhenburgu, v katerih se oddaja blago najboljše kvalitete po najnižjih cenah. Član te zadruga lahko postane vsak, ki vplača delež in vpisnino: delež znaša Din 50.—, vpisnina Din 2.50. NAČELSTVO.

Širite naš list!

Papirnica Ljudske tiskarne
Maribor, Slomškov trg št. 6.

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici
v Mariboru, Slomškov trg šte. 6.

Posojila dajemo po ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 6 1/2%
proti trimesečni odpovedi.